

**ústav pro studium
totalitních režimů**

Čj.: USTR 44-3/2018

Praha, 23. února 2018

Počet listů: 9

Zápis z 3. jednání Rady Ústavu pro studium totalitních režimů

Datum a místo zasedání: 22. 2. 2018, 15.00 hod., ÚSTR

Rada Ústavu: Zdeněk Bárta (část), Jan Bureš, Jiří Junek, Jiří Liška, Eduard Stehlík

Ústav pro studium totalitních režimů: Ondřej Matějka, Jaroslava Rákosníková, Michael Pelíšek (část)

Archiv bezpečnostních složek: Světlana Ptáčnicková

Omluveni: Karel Černý, Zdeněk Hazdra

Zápis vyhotovila: Jana Lišková

Program jednání:

- 1. Schválení programu**
- 2. Verifikace zápisů z 2. jednání**
- 3. Kontrola úkolů**
- 4. Výroční zpráva za rok 2017**
- 5. Státní závěrečný účet za rok 2017**
- 6. Různé**

Ad 1) Schválení programu

Předseda Rady Ústavu E. Stehlík zahájil v 15.04 hod. 3. jednání Rady ÚSTR v roce 2018 a omluvil K. Černého, který se nemůže zasedání zúčastnit ze zdravotních důvodů, a Z. Bártu, který přijde se zpožděním. Následně představil program jednání.

Usnesení: Program byl schválen v navrženém znění.

Hlasování: 4 pro (jednomyslně)

Ad 2) Verifikace zápisů z 2. jednání

E. Stehlík vyzval členy Rady Ústavu k vyjádření připomínek k zápisům z 2. jednání a poděkoval zapisovatelce za práci, kterou si s nimi dala. Připomínky nebyly vzneseny.

Usnesení: Rada Ústavu schvaluje zápisy z 2. jednání Rady ÚSTR v roce 2018.

Hlasování: 4 pro (jednomyslně)

Ad 3) Kontrola úkolů

Radě Ústavu byl předložen přehled zadaných úkolů a jejich plnění:

- **Předložit jmenný seznam všech 69 zaměstnanců výzkumu, které vedení Ústavu deklaruje ve Výroční zprávě**

E. Stehlík poděkoval za předložený podklad.

O. Matějka vysvětlil, že se jedná o stav k 31. 12. 2017. Vzhledem k přidělení nových grantových prostředků do rozpočtu na rok 2018 lze počítat s mírným růstem. V současné chvíli probíhá jedno výběrové řízení do Odd. výzkumu 1938-1945 za A. Adama a 3 výběrová řízení na didaktické pracovníky v rámci získaných grantů NAKI a ÉTA.

E. Stehlík uvítal, že podklad byl vztažen k datu 31. 12. 2017, neboť tak koresponduje s předloženým návrhem Výroční zprávy. Podotkl dále, že si povšiml přeskupení zaměstnanců na webových stránkách. Konkrétně M. Blaive již není mezi zaměstnanci přímo řízenými ředitelem, nýbrž mezi pracovníky OVV.

O. Matějka sdělil, že M. Blaive je v rámci organizační struktury nadále přímo řízena ředitelem, na webových stránkách byla nicméně přiřazena vedle OVV, aby bylo na první pohled jasné, že se v ÚSTR věnuje odborné činnosti, stejně jako ostatní historici. Spolu s A. Müller je činnost M. Blaive hrazena především z grantových prostředků přidělených Grantovou agenturou ČR.

- **Předložit rozložení výdajů v položce rozpočtu 5041 za rok 2017 dle jednotlivých typů**

J. Junek za podklad poděkoval, nicméně upozornil, že z předložené tabulky mu není úplně jasné, co konkrétně bylo z položky 5041 hrazeno.

O. Matějka vysvětlil, že požadavek chápal v tom smyslu, že členům Rady Ústavu jde o kategorie výdajů, které se pod položkou skrývají. Konkrétní výdaje samozřejmě může ukázat ale pouze mimo rámec veřejného jednání (např. hned po skončení zasedání), neboť informace obsahují citlivé osobní údaje.

E. Stehlík s navrženým postupem souhlasil.

/V 15.10 dorazil M. Pelíšek na jednání/

Ad 4) Výroční zpráva za rok 2017

E. Stehlík upozornil, že ačkoliv na minulém jednání navrhoval termín odevzdání opravené verze Výroční zprávy do 16. 2., vedení Ústavu si samo stanovilo termín 13. 2., přesto opět není s předloženou verzí zcela spokojen. Dokument obsahuje desítky pravopisných chyb či překlepů. Opakovaně zdůrazňoval, že zprávu není radno brát na lehkou váhu. Výsledek

odpovídá tomu, jak vážně bere vedení Ústavu plnění svých úkolů. *Z Roku v číslech* by vynechal údaje o knihovně, neboť byla po většinu roku 2017 veřejnosti nepřístupná. V téže kapitole upozornil na překlep v roce u údajů k *Paměti národa*. Požádal členy Rady Ústavu o sepsání vlastní verze kapitoly o činnosti Rady ÚSTR a požádal zapisovatelku o zaslání výtahu z dosavadních zápisů, které se týkaly rekonstrukce. E. Stehlík dále doporučil volit střízlivější vyjadřovací prostředky bližší úřednímu jazyku. Navrhl zvážit zavedení anglické mutace webových stránek, a to především v souvislosti s úvahami o zařazení jednoho anglického čísla *Securitas Imperii* ročně. Upozornil dále, že v kapitole Vědecká rada zůstal původní text a dosud není k dispozici zápis z jednání 7. 11. 2017 a opravená verze zápisu z 30. 6. 2017. Text Výroční zprávy musí být upraven dle výtek, které zazněly. V této souvislosti předseda Rady ÚSTR rovněž požádal do konce března o předložení návrhu na doplnění Vědecké rady tak, aby k této situaci do budoucna nedocházelo.

/V 15.19 dorazil Z. Bárta na jednání/

O. Matějka se omluvil za pravopisné chyby a připomněl, že text dosud neprošel odbornou redakční korekturou, pouze jej pročetlo několik interních zaměstnanců. Dále sdělil, že anglická mutace webových stránek je již v řešení.

E. Stehlík požádal o předložení harmonogramu prací a finanční náročnosti do konce března.

O. Matějka dovysvětlil, že nejnáročnější je vždy výběr, co z webových stránek přeložit. Ten již proběhl a nyní se webové texty zpracovávají. Dále reagoval na výtky k Vědecké radě a přislíbil, že text ve Výroční zprávě příslušně upraví. Celou problematiku od posledního jednání již probral s předsedou Vědecké rady prof. D. Brandesem. Upozornil, že do roku 2014 Vědecké rady rovněž nebyly často usnášeníschopné, ani se nesetkávaly tak často, jak jednacím řádem stanovoval. Vysvětlil dále, že Vědecká rada na inkriminovaných jednáních předložené materiály pouze projednávala.

E. Stehlík upozornil, že neusnášeníschopná Vědecká rada nemůže ani projednávat, maximálně dát k nějaké problematice zpětnou vazbu.

O. Matějka vysvětlil, že projednávání probíhá i elektronicky. Například k evaluaci vyplňovali členové Vědecké rady dotazník, nyní pomáhají s výběrem hodnotitelů.

O. Matějka dále k otázce zápisů z Vědecké rady uvedl, že na webových stránkách se zveřejňují jen výsledkové protokoly. Pro členy Vědecké rady i Rady ÚSTR jsou k dispozici podrobnější zápisy. Tento způsob byl nastaven na přání členů Vědecké rady, kteří chtějí důsledně hrát roli poradního orgánu ředitele a nikoliv působit navenek. Starší detailnější zápisy je samozřejmě možné poskytnout.

E. Stehlík požádal, aby byly tyto zápisy zaslány členům Rady.

O. Matějka rovněž vysvětlil, že chybu v zápise z 30. 6. 2017 není možné opravit, dokud nebude nová verze zápisu schválena Vědeckou radou.

J. Liška se otázel, jakým způsobem se Vědecká rada vyjadřuje k novým projektům.

O. Matějka popsal, že v rámci projektového řízení každý projekt hodnotí jeden člen Vědecké rady a jeden externista. Oba vyplní jednotně koncipovaný dotazník.

J. Liška požádal o předložení posudků k novým projektům na rok 2018.

O. Matějka posudky přislíbil, nicméně požádal, aby nebyly dále šířeny. K připomínce E. Stehlíka dále doplnil, že přívlastky a hodnotící příslovce lze z textu Výroční zprávy odstranit. Doplnění Vědecké rady se již řeší, neboť před několika týdny ze zdravotních důvodů rezignovala na své členství prof. M. Bartlová. Návrhy budou předloženy ve stanoveném termínu.

E. Stehlík doporučil ustálit Vědeckou radu na deseti členech.

J. Liška podotkl, že množství překlepů souvisí i s obrovským rozsahem zprávy. Loňská Výroční zpráva měla 172 stran, zatímco ta současná dosahuje takřka k 300.

O. Matějka upozornil, že současný rozsah je před zalomením textu do tiskové verze. Rozsah zpráv za rok 2016 a 2017 vychází přibližně na stejno. Vysvětlil dále, že podoba Výroční zprávy je výsledkem konsensu s dosavadní Radou. Zpráva je založena na dvou principech – interním čtvrtletním hodnocení a zobecňujícím úvodu. Pokud však současná Rada ÚSTR bude chtít přílohy např. jen elektronicky, je to pouze věc dohody.

E. Stehlík se přiklonil k variantě úvodní text s přílohami na CD. V kapitole Ceny ÚSTR dále požádal o doplnění stručných medailonků k jednotlivým oceněným, např. spolu s odkazem na web. V kapitole 2.1 se předseda Rady Ústavu pozastavil nad deklarováním růstu objemu od roku 2014 a požádal o předložení počtu monografií, studií a časopisů za jednotlivé roky existence ÚSTR. V kapitole by rovněž bylo vhodné připomenout uplynulé desetileté výročí Ústavu.

O. Matějka podotkl, že dle jeho soudu má Výroční zpráva prezentovat vývoj. Růst kvality i objemu je trend, který instituci v současné chvíli charakterizuje. Ačkoliv z každého množství údaje samo o sobě nic neplyne, jako trend je tento stav doložitelný.

E. Stehlík požádal, aby v zadané tabulce byla i informace o počtu odborných pracovníků v daném roce.

O. Matějka upozornil, že kritéria je pro posouzení nutné kombinovat. Přijetí nových zaměstnanců se neprojeví hned. Standartní doba pro vznik publikace je tři roky.

E. Stehlík podotkl, že se k němu dostala informace o tom, že ihned po skončení minulého jednání bylo změněno vrocení u knihy *Pravomil Reichl*.

O. Matějka vyjádřil podiv, protože publikace byla odevzdána již v roce 2016, dlouho se ale hledal vhodný koeditor. V tomto případě se kniha s koeditorem vydávala už od roku 2017.

E. Stehlík se otázal, z jakého důvodu hledá ÚSTR koeditora, když má vlastní prostředky na publikační činnost.

O. Matějka vysvětlil, že jeden důvod je finanční, neboť koedice uleví v nákladech. Druhý důvod je distribuční, neboť externí nakladatelé často mají lepší distribuční síť, kterou ÚSTR nemá kapacitu si zajistit. Třetí důvod je reputační. Ústav se dlouhodobě snaží rozvíjet vztahy s renomovanými nakladatelstvími – odborné literatury, jako jsou Nakladatelství Academia, Lidové noviny a Karolinum. Kniha o P. Reichlovi není nakonec odborná kniha, ale jde o literaturu faktu. Proto vznikla v koedici s nakladatelstvím Toužimský a Moravec, neboť to má zkušenost s vydáváním literatury faktu. S tímto typem literatury nemá Ústav dosud velké vydavatelské zkušenosti, zatímco v nakladatelství Toužimský a Moravec přesně vědí, jak oslovit ten typ čtenářů, který by měl o tuto publikaci zájem.

E. Stehlík se vrátil k diskuzi z minulého jednání a potvrdil správnost tvrzení O. Matějky, že rivové body za rok 2017 dosud nejsou v databázi k dispozici. Ačkoliv si pro sebe udělal drobnou analýzu, požádal o předložení tabulky: zaměstnanec/roky/body_RIV. Dle jeho soudu se jedná o nejprůkaznější nástroj hodnocení, dokud nejsou k dispozici výsledky evaluace.

O. Matějka sdělil, že přehled o rivových bodech k dispozici samozřejmě má, nicméně do čtvrtletního hodnocení se budou propisovat letos poprvé. Zadávání do databáze mělo totiž pomalý náběh, za plně relevantní lze tedy považovat až údaje za rok 2016.

E. Stehlík upozornil, že v takovém případě má P. Blažek 21% všech bodů Ústavu.

O. Matějka konstatoval, že RIV je pouze jedním z faktorů hodnocení. Vysvětlil dále, že rivové body dobře fungují pro oblast přírodních věd, kde je velké množství časopisů v databázích, které umí měřit citovanost. Pro českou historii je situace obtížná, např. ve Scopusu se nacházejí pouze dva české časopisy. Pokud se tedy vědecký pracovník pohybuje byť jen částečně mimo rámec publikací indexovaných v databázích, RIV vykazuje poměrně nahodilé výsledky. Samozřejmě, že pokud někdo v RIVu dlouhodobě vykazuje výsledky dobré, není to náhoda a je smysluplné to v hodnocení jeho práce zohlednit. V bodech je však rozdíl i

proto, že pokud vydáte studii v *Securitas Imperii*, získáte za ní pouze 4 body, zatímco za vydání totožné studie ve slovenském časopise 150 bodů.

E. Stehlík upozornil, že dle jeho analýzy někteří badatelé nedosáhli ani na ty 4 body.

O. Matějka doplnil, že u nových kolegů byla zavedena politika, že musí sepsat nějakou studii pro *Securitas Imperii* či *Paměť a dějiny*, což průběžně plní.

E. Stehlík se otázal, do kdy je vedení ÚSTR schopno tabulku předložit.

O. Matějka sdělil, že termín souvisí s termínem následujícího jednání.

Členové Rady ÚSTR se dohodli na uskutečnění dalšího jednání dne 14. 3. 2018 od 15.00 hod.

E. Stehlík konstatoval, že na příštím jednání je naprostou prioritou Výroční zpráva, tabulku riových bodů je nutné předložit až na přespříštím zasedání.

J. Liška v této souvislosti připomněl, že je třeba řešit i rekonstrukci sídelní budovy.

E. Stehlík navrhl uskutečnit prohlídku staveniště před příštím jednáním.

Z. Bárta upozornil, že by na vše bylo málo času, neboť je nutné zohlednit i přesun ze staveniště do jednací místnosti.

O. Matějka upozornil, že hodina času postačí jen na velmi zrychlenou prohlídku stavby, prezentace posudků si vyžádá minimálně další hodinu.

J. Junek požádal o spojení prohlídky a prezentace posudků v rámci jednoho jednání.

E. Stehlík navrhl věnovat celé příští jednání Výroční zprávě a další jednání celé rekonstrukci. Ideální by bylo zajistit jednací prostory v blízkosti stavby. Sdělil dále, že některé další připomínky k Výroční zprávě pošle všem přítomným emailem, aby se nezdržovalo dnešní jednání. Upozornil ale ještě, že na straně 20 je zmíněna práce na 1. a 3. dílu *Dějiny StB*, a otázal se, jak je to s 2. dílem.

O. Matějka vysvětlil, že na dějinách StB pracují nezávisle na sobě dva týmy. První tým se věnuje 1. dílu. Po jeho dokončení začne práci na 2. dílu. Druhý tým separátně pracuje na 3. díle. Ve Výroční zprávě je nicméně možné záležitost ještě lépe vysvětlit.

E. Stehlík doporučil nahradit textovou část v kapitole granty přehlednou tabulkou a zeptal se, jestli množství grantů nepovede někoho k úvaze, zda tedy Ústav potřebuje tolik peněz.

O. Matějka vysvětlil, že je obvyklé chlubit se získanými granty, neboť je mezi uchazeči tvrdá konkurence. Následně se otázal, jak má být tabulka koncipována.

E. Stehlík podotkl, že by bylo dobré vědět, kdo je financován pouze z grantů.

O. Matějka vysvětlil, že se jedná o tři varianty financování zaměstnanců. Zaměstnanci mohou být placeni pouze z rozpočtu (většina) či pouze z grantových prostředků (velmi malá část). Značnou část ale tvoří kombinace obou zdrojů, což je běžná praxe například i na AV ČR.

E. Stehlík požádal o zaslání návrhu, jak by tabulka mohla vypadat. Doporučil dále sjednotit použití termínů u koncepcí. Následně se otázal, jak to vypadá s publikacemi.

O. Matějka sdělil, že do Výroční zprávy byly doplněny údaje, které Rada Ústavu minule požadovala. V některých případech ale ještě neměl finální informace. Minulý týden se například ukázalo, že dvě avizované publikace se nestihne vydat, byly ale nahrazeny čtyřmi jinými.

E. Stehlík se otázal, jak je to možné.

O. Matějka vysvětlil, že od počátku svého působení je toto vedení pod tlakem, a to i na růst počtu publikací. Situaci lze proto popsat tak, že Ústav má k dispozici peloton knižní projektů, které tlačí před sebou. Ve Výroční zprávě se pak objeví ty z nich, které se podaří dokončit.

E. Stehlík podotkl, že by rád věděl, kde Národní knihovna umožňuje u publikací vročení do předcházejícího roku.

O. Matějka sdělil, že se nejedná o manuál, ale o nástroj Národní knihovny, který přiděluje ISBN. ISBN loňského roku je možné získat do konce března roku následujícího. Upozornil dále, že tato praxe fungovala na Ústavu od počátku, rád by ale do budoucna došel ke shodě, jak postupovat.

E. Stehlík upozornil, že se nikdy nejednalo o 2/3 produkce.

O. Matějka zdůraznil, že se jedná o 14 z 32 publikací. Jako podstatné nicméně označil to, zda dotčená publikace do konce března vyjde či nikoliv.

E. Stehlík znovu upozornil, že se v minulosti tato praxe dotýkala jen asi 10% knih.

O. Matějka navrhl praxi změnit. Dřív na něj byl vyvíjen tlak, aby publikací bylo co nejvíc. Je to však jen věcí dohody, neboť v roce 2017 zase vznikly knihy, které nesly vrocení za rok 2016. Pokud tedy Rada ÚSTR chce čistě kalendářní členění, není to problém.

J. Junek upozornil, že ačkoliv mu to bylo již vysvětleno, stále problému nerozumí z účetního hlediska.

J. Rákosníková vysvětlila, že účetně má J. Junek pravdu, nicméně pro Ústav jakožto rozpočtovou kapitolu je závaznější rozpočet. Na konkrétní rok získá instituce rozpočet na konkrétní činnost, co se nevyčerpá, je převedeno do dalšího kalendářního roku jako nevyčerpané nároky. Právě z těchto nároků je pak tisk takovýchto publikací hrazen.

J. Junek konstatoval, že tak ale stále vzniká rozpor v účetnictví.

J. Rákosníková souhlasila, že ve „výsledovce“ ano, nicméně pro rozpočtovou kapitolu je důležitější rozpočet.

J. Junek podotkl, že by se i tak klonil ke změně dosavadní praxe.

Z. Bárta upozornil, že změnu metodiky je nutné v budoucnu ve Výroční zprávě vysvětlit, aby byl propad, který v prvním roce logicky vznikne, srozumitelný.

E. Stehlík navrhl ve Výroční zprávě za rok 2017 ponechat stávající výčet a do Výroční zprávy za rok 2018 již deklarovat publikace čistě na kalendářním principu.

J. Junek návrh uvítal s tím, že by to bral čistě účetně – co bylo v roce 2018 uhrazeno, to bude součástí zprávy za rok 2018.

O. Matějka postup uvítal, neboť bude vše do budoucna jednoznačnější.

J. Rákosníková navrhla, že je možné na každou knihu dělat zálohové platby a až po vydání publikace je vyúčtovat. Tento postup by byl dle jejího soudu nejčistší, ačkoliv složitější. Zálohy by pak bylo možné rozpustit do nákladů.

E. Stehlík u podkapitoly domácí a zahraniční spolupráce požádal o doplnění údajů k projektu Kulturní opozice (od kdy do kdy projekt trvá) a kdy proběhla konference k 100. výročí založení organizace Čeka.

O. Matějka upozornil, že všechny konference jsou k dohledání v samostatné příloze. V dotčené podkapitole bylo záměrem zdůraznit jen některé jevy obecně, neboť je otázkou, jak kapitolu pojmut v situaci, kdy spolupráce i zahraniční je pevnou součástí veškeré činnosti Ústavu.

E. Stehlík sdělil, že by bylo dobré zmínit všechny instituce, s kterými spolupráce probíhá. U projektů předseda Rady ÚSTR upozornil, že by mělo být jednoznačné, jak které skončily.

O. Matějka vysvětlil, že všechny podrobnosti jsou k dispozici v příloze.

E. Stehlík připomněl, že některé projekty byly ukončeny odchodem řešitele z pracovního poměru, bylo by proto záhodno doplnit, zda jejich řešení nějak pokračuje či nikoliv.

O. Matějka sdělil, že uvažoval, zda tyto projekty do Výroční zprávy zahrnout či nikoliv. V rámci pravidla transparentnosti nakonec byly ve výčtu ponechány s tím, že v sekci *Postup v roce 2017* vše vysvětlil.

E. Stehlík podotkl, že chápe umístění detailů do přílohy, nicméně projektová činnost je nejdůležitější a měla by být v textu popsána podrobněji. Dále upozornil, že v posledním čísle *Paměť a dějiny* byla chybná popiska u fotografie.

O. Matějka vysvětlil, že chyba se samozřejmě stát může, nicméně věc probere s kolegou, který měl popisky na starosti.

E. Stehlík připomněl, že S. Ptáčnicková zaslala v pondělí část Výroční zprávy za ABS, kterou nicméně ještě nestihl projít. Pozastavil se dále nad uváděním paginace v oblasti digitalizace ÚSTR, neboť vždy soudil, že se jedná o pracovní náplň archivářů.

O. Matějka vysvětlil, že pokud má být digitalizace kvalitní, není náplní práce digitalizátorů pouhé skenování. Paginace je jednou z nejnáročnějších fází digitalizace. Sdělil dále, že u digitalizace archiválií má paginaci samozřejmě na starosti Archiv, nicméně u převzatých dokumentů ji musí provést Ústav sám.

E. Stehlík se podivil, že Ministerstvo obrany neobdrželo od ABS během února žádné stanovisko v rámci agendy dle zákona č. 262/2011 Sb.

S. Ptáčnicková vysvětlila, že u ní na stole čeká cca 8-9 stanovisek na podpis, ale vzhledem k pracovnímu vytížení se k nim ještě nedostala.

E. Stehlík podotkl, že mu tabulka s růstem počtu laiků facebookových profilů nepřijde jako příliš podstatná.

O. Matějka vysvětlil, že facebook je jedním z kanálů pro komunikaci s veřejností, a proto je také vyhodnocován. Tabulku je ale možné ze zprávy odstranit.

J. Junek se přimluvil za ponechání tabulky ve Výroční zprávě.

O. Matějka doplnil, že vedení ÚSTR zvažovalo i využití dalších sociálních sítí, nicméně zatím zvolilo konzervativní přístup. Facebook má velký dosah a daří se jím oslovovat cílové skupiny, které by jiným způsobem nebylo možné oslovit.

E. Stehlík upozornil, že pokud bude zvolena varianta tištěné hlavní části a elektronických příloh na CD, měly by být v textu odkazy na stránky příloh.

O. Matějka sdělil, že Výroční zpráva bude v elektronické podobě k dispozici celá na webových stránkách, kde je dostupnější.

E. Stehlík požádal u kapitoly o stážistech doplnit, odkud pocházeli a na jakých konkrétních projektech se podíleli.

O. Matějka doplnil, že stáže mají na Ústavu standardizovaný program.

E. Stehlík se pozastavil nad uvedením jmenovitě O. Tůmy v sekci spolupráce.

O. Matějka vysvětlil, že text se týká zapojení České republiky do sítě ENRS. Jde o dlouhodobý diplomatický proces, ve kterém O. Tůma hraje důležitou roli. ENRS je prestižní síť, jejíž setkání se zástupci České republiky účastní pouze neformálně. O. Tůma o oficiální zapojení ČR usiluje spolu s Ústavem, zároveň je ad personam členem Vědecké rady ENRS.

Z. Bárta konstatoval, že bývalá předsedkyně Rady ÚSTR při finalizaci Výroční zprávy sekýrovala značně, nicméně současný předseda je ještě dokonalejší.

E. Stehlík upozornil, že vedení ÚSTR má na zapracování připomínek 14 dní, a požádal, aby to nepodceňovalo.

J. Liška podotkl, že je pozitivní, když se vzdělávacích akcí ÚSTR zúčastnilo celkem 588 učitelů, nicméně znalosti žáků jsou často tristní. Zajímalo by jej proto, zda by se Ústav neměl zapojit do čela aktivit, které by směřovaly k větším znalostem školáků, tzn. bojovat za změnu osnov i v rámci jednání s MŠMT či Poslaneckou sněmovnou.

Z. Bárta konstatoval, že z vlastní zkušenosti z besed se studenty ví, že děti informace o nedávné minulosti přímo sají, ale kantoři o nich neradi učí, neboť neví jak. Osnovy výuku umožňují, ale kantoři nejsou zvyklí vést dialog.

O. Matějka se záměry pana Lišky souhlasil a dodal, že školy dnes nemají jednotné osnovy, ale rámcový a školní vzdělávací program. Školy si tak samy mohou určit, čemu se budou věnovat. MŠMT nemá přímý nástroj, jak školy v tomto směru řídit. Zaměstnanci Ústavu se samozřejmě snaží význam moderních dějin akcentovat. Počet učitelů je obrovský, každý rok se jich podaří oslovit cca 600. Problém však je, že skupina učitelů, která se chce vzdělávat, je

omezená. Pokud jsou vzdělávání povinné, motivace je malá. Ve školství se tak rozvírají nůžky mezi jednotlivými školami a učiteli.

E. Stehlík doplnil, že ti, co se vzdělávat chodí, často další vzdělání ani nepotřebují.

O. Matějka dodal, že ÚSTR je silný v didaktické části – proměnou od faktografie k historické gramotnosti vzniká rovina občanského vzdělávání, která je vysoce aktuální, a proto se do takové výuky učitelům často nechce. Upozornil, že členům Rady Ústavu byla předložena zpráva o tom, jak se v současnosti učí o Židech a Romech. Výsledky jsou alarmující.

E. Stehlík se otázal, s jakým objemem dat se při výzkumu pracovalo a zda není problematika nad rámec zákona č. 181/2007 Sb.

O. Matějka upozornil, že výzkumy v oblasti vzdělávání proběhly na Ústavu již v roce 2011 a 2014, došlo tedy k navázání na dřívější práci. Konkrétně tento výzkum se týká výuky dějepisu a nikdo jiný jej za ÚSTR neudělá. Jde o součást snahy pochopit, jak vzdělávání probíhá. Výzkum proběhl v rámci grantu EVZ. K zapojení do projektu Ústav přizvalo Ministerstvo zahraničních věcí. Pokud má totiž Ústav ze zákona vzdělávat, je potřeba vědět jak. Výzkum měl dvě části – kvantitativní a kvalitativní, na odbornou úroveň výzkumu dohlížela rada projektu se zástupci univerzity, AV ČR, romských organizací a dalších organizací. Zároveň byl hlavním partnerem projektu Sociologický ústav AV ČR. V pondělí 19. 2. 2018 se k problematice uskutečnila úspěšná konference.

E. Stehlík upozornil, že v rámci svého úvazku na Ministerstvu obrany absolvoval školení k GDPR a závěry jsou hrozivé. Otázal se proto v této souvislosti, jak dopadla kauza s vyhozenými badatelskými listy.

S. Ptáčnicková sdělila, že Kárná komise provedla šetření a konstatovala, že se jednalo o nešťastnou shodu okolností. Závěrečná zpráva z šetření byla předána Archivní správě Ministerstva vnitra.

O. Matějka k problematice GDPR doplnil, že již v loňském roce uzavřel Ústav i Archiv smlouvu s externí firmou za účelem analýzy k GDPR. Závěry jsou již k dispozici, nyní je potřeba implementovat je do obou organizací. Nicméně pro ABS bude mít GDPR důsledky v rovině legislativní.

S. Ptáčnicková připomněla, že již dříve členům Rady Ústavu spolu s kolegy z ÚSTR avizovala, že se jedná o jeden z hlavních problémů roku 2018. Externí analýza byla na ABS rovněž dokončena. S. Ptáčnicková je zároveň členkou pracovní skupiny za jednotlivé archivy, kde se některé problémy rovněž společně řeší. Ke kauze s badatelskými listy dále zdůraznila, že se žádný z nich nedostal mimo chráněný objekt a ABS rovněž požádal o stanovisko, zda se osobní údaje v nich obsažené nemohou dostat do nepovolaných rukou. Dostalo se jí v tomto směru ujištění, že veškeré dokumenty byly zcela zničeny.

O. Matějka upozornil, že novější členy Rady Ústavu by bylo vhodné uvést do kontextu.

S. Ptáčnicková vysvětlila, že během stěhování ABS byla činnost badatelný v Siwecově ulici postupně utlumena a posléze uzavřena. V místnosti zůstaly jen šanony s badatelskými listy, které byly určeny k posouzení Skartační komisí. Tyto šanony jednoho dne zmizely a ukázalo se, že je uklízečka odnesla do tříděného odpadu uvnitř objektu, popelářské auto je následně naložilo a odjelo s nimi do třídního papíru, kde byly slisovány do balíků.

J. Junek se otázal, zda inkriminovaná uklízečka na ABS stále působí.

S. Ptáčnicková sdělila, že ano, nicméně byla náležitě za svoji horlivost pokárána. Doplnila dále, že kromě badatelských listů disponuje ABS i interními databázemi, z kterých je schopno obsah badatelských listů rekonstruovat.

Ad 5) Státní závěrečný účet za rok 2017

E. Stehlík se otázal, jaký je stav příprav SZÚ.

J. Rákosníková vysvětlila, že SZÚ byl již odevzdán Ministerstvu financí. Dle předběžných informací je ministerstvo s dokumentem spokojeno, neboť má všechny parametry, které vyhláška vyžaduje. K finálnímu schválení by mělo dojít do 15. 3. 2018.

Usnesení: Členové Rady Ústavu se seznámili s podklady k návrhu Státního závěrečného účtu kapitoly 355 za rok 2017.

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

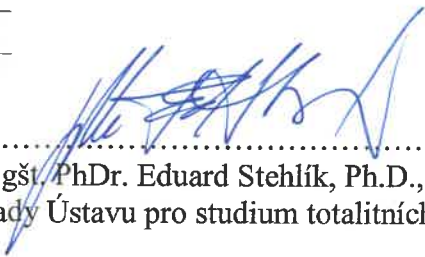
Ad 6) Různé

J. Junek se otázal, zda dokumentární film *Lidové milice*, který má dnes premiéru, bude vysílat i Česká televize.

O. Matějka toto potvrdil s tím, že dnes je pouze předpremiéra v kině Ewald s odborným komentářem. Upozornil dále, že v současné chvíli má ÚSTR takřka každý den nějakou akci v rámci výročí února 1948. V pátek 23. 2. vystoupí zástupci ÚSTR v pořadu České televize 90', v pondělí 26. 2. proběhne na půdě Poslanecké sněmovny konference „Vítězný“ únor po 70 letech aneb *Jak jsme si nastolili diktaturu...* a v úterý 27. 2. koncert *Tvůrčí ohlédnutí za Únorem 1948 aneb Čelem k masám?* v Plzni. Konečně ve středu 28. 2. bude zahájena tematická výstava k únoru 1948, v rámci které dojde k rozmístění čtyř plakátovacích sloupů po frekventovaných místech Prahy.

Vzhledem k tomu, že již nikdo další neměl podnět do diskuze, ukončil E. Stehlík v 17.09 hod. jednání.

Další jednání Rady Ústavu se uskuteční dne 14. 3. 2018 v 15.00 hod. v budově ÚSTR v Hadovka Office Park, Evropská 2590/33c.

.....
plk. gšt. PhDr. Eduard Stehlík, Ph.D., MBA

.....
předseda Rady Ústavu pro studium totalitních režimů